

BIDRAG

TIL

KUNDSKABEN OM COLEOPTERFAUNAEN

I DET TRONDHJEMSKE

AF

B. LYSHOLM.

I.

DET KÖNIGL. SVEDESKA AKADEMIENS SAMMENHÆNGS-
VÆRKS N:o 1.

BIDRAG

KUNDSKABEN OM COLLOPTEFAUNAN

I DET TRONDHEMSE

B. LYSHOLM.

I

ALM. BOKH. I TRONDHEIM, 1877.

Coleopterfaunaen i det trondhjemske, hvorved jeg her forstår egnene nærmest omkring Trondhjemsfjorden, er ligesom insektfaunaen idetheletaget lidet undersøgt.

De eneste undersøgelser over coleopterfaunaen, som foreligger, er af hr. konservator Storm, der i selskabets skrifter for 1876 og 77 har offentliggjort sine fund af coleoptera i det trondhjemske. Han har desværre senere omtrent forladt denne insektorden, men sine leilighedsvis fund, hvoraf enkelte meget interessante, har han velvilligt tilladt mig at benytte her.

Til konservator Storm's fortegnelse kan jeg ved undersøgelser i de sidste 4 år føie adskillige nye arter, hvoraf mange her har nået sin hidtil kjendte nordgrænse og enkelte her er fundne for første gang inden vort lands grænser.

På grund af forholdene er Trondhjems nærmeste omegn grundigst undersøgt, mere leilighedsvis og følgelig også mere overfladisk dalene, nordsiden og de inderste dele af fjorden.

Følgende fortegnelse, hvori er medtaget alle hidtil i det trondhjemske fundne coleoptera, gjør på grund af sagens natur selvfølgelig ikke fordring på endog tilnærmelsesvis at være fuldstændig; men jeg håber ved fortsatte undersøgelser efterhånden at kunne supplere den.

Ved bestemmelse af tvivlsomme arter har hr. konservator Tor Helliesen i Stavanger ydet mig sin værdifulde bistand, hvorfor jeg herved aflægger ham min forbindtligste tak.

Cicindelidæ.**Cicindela L.**

1. *C. campestris* L.

Temmelig alm. udbredt. I byens nærmeste omegn forekommer den hyppigst og i størst mængde på høiderne vesten for byen.

Carabidæ.**Procrustes Bon.**

2. *Pr. coriaceus* L.

Sjelden og sporadisk. Taget hist og her i byens omegn: på Ladehammeren, ved Ringved. Af Storm fundet i Almljerne på Gjetestranden samt i Ørkedalen. Denne art er hidtil ikke fundet nordligere.

Carabus L.

3. *catenulatus* Scop.

Et par taget af Storm østenfor byen, august 1876. Senere ikke gjenfundet i Trondhjems omegn.

4. *C. violaceus* L.

Alm. overalt.

5. *C. glabratus* Payk.

Denne art er af Storm flere gange fundet på øen Garten og Hiteren, sj. ved Trondhjem.

6. *C. hortensis* L.

Alm. overalt.

Cychrus Fabr.

7. *C. rostratus* L.

I stenurer på nordsiden af fjorden. Af Storm også taget i Selbu.

Leïstus Frølich.

8. *L. rufescens* Fabr.

Taget af Storm ved Rødbjerg på Stadsbygden.

9. *L. ferrugineus* L.

Temmelig sjelden. Hyppigst fundet østenfor byen, f. ex. ved Lade.

Nebria Latr.

10. *N. Gyllenhalli* Sch.

Alm. overalt, ved elve og bække.

11. *N. cursor* Müll (= *brevicollis* Fahr.)

Taget af Siebke ved Trondhjem (1844). Senere har Storm taget 1 exemplar.

Pelophila Dej.

12. *P. borealis* Payk.

1 exemplar ved Reinsvandet, Stenkjær, Juni 1896.

Notiophilus Dumeril.

13. *N. palustris* Duft.

Alm. udbredt.

14. *N. biguttatus* F.

Alm. udbredt.

15. *N. aquaticus* L.

Fundet af og til i byens nærmeste omegn.

Lorocera Latr.

16. *L. pilicornis* F.

Forekommer temmelig alm. i byens omegn, særlig om våren under stene etc.

Dyschirius Bon.

17. *D. æneus* Dej.

Sjelden. Et enkelt exemplar ved Ladebækken Mai 1895. Flere eksemplarer på Størdalshalsen Mai 1895. Denne art er hidtil her tillands kun fundet ved Christiania.

Elaphrus F.

18. *E. riparius* L.

Hist og her på fugtige steder, langs bække etc.

19. *E. cupreus* Duft.

Forekomst som hos forrige art, men den synes at være sjældnere.

Clivina Latr.

20. *C. fossor* L.

Alm. udbredt.

Patrobus Steph.

21. *P. atrorufus* Strøm (= *excavatus* Payk).

Alm. overalt.

Calathus Bon.

22. *C. fuscipes* Goeze (= *cisteloides* Panz).

Ikke sj. om våren under stene.

23. *C. melanocephalus* L.

Meget alm. overalt.

24. *C. micropterus* Duft.

Ikke sj. under mos ved trærødder.

25.* *C. erratus* Sahl (= *fulvipes* Gyll).

Taget på Ladehammeren, i Størdalen og på Stadsbygden.

C. fuscus i Storms fortegnelse er kun *erratus*.

Platynus Bon (= Anchomenus).

26. *P. assimilis* Payk (= *angusticollis* F).

Alm. udbredt på fugtige steder under stene og løv. Hidt. ikke fundet nordligere.

27. *P. viduus* Panz.

Et par eksemplarer ved Ladebækken, Juni 1896. Alm. ved Reinsvandet, Stenkjær. Hidtil ikke fundet nordligere.

28. *P. sexpunctatus* L.

Et eksemplar ved Johnsvandet. Mai 1895.

29. *P. Mülleri* Herbst (= *parumpunctatus* F.)

Af Storm fundet på Ytterøen. Nordligste findested.

Trechus Clair.

30. *T. rubens* F (= *paludosus* Gyll).

Temmelig alm. udbredt på fugtige steder, under mos og stene

31. *T. secalis* Payk.

Alm. overalt.

32. *T. micros* Herbst.

Af denne sjeldne art, hvoraf blot et enkelt eksemplar hidtil er fundet hertillands ved Christiania af konservator Helliesen, fandt jeg i 1895 etpar eksemplarer ved Trondhjem, begge østenfor byen.

33. *T. discus* F.

Fundet ved Gulosen af Storm 1896. Hidtil blot fundet hertillands ved Christiania.

Tachypus Laporte.

34. *T. pallipes* Duft.

Fundet i Ørkedalen og på Størdalshalsen.

Bembidion Latr.

35. *B. æneum* Germ.

Fundet af og til østenfor byen, men sj.

36. *B. lampros* Herbst.

Alm. udbredt. Hidtil ikke fundet nordligere.

37. *B. quatuordecimstriatum* Thoms

Ikke sj. ved Trondhjem. Hidtil ikke fundet nordligere.

38. *B. obliquum* Sturm.

Sj. Et enkelt exemplar fundet 1893 ved en dam nedenfor Ringved. Flere eksemplarer i Ørkedalen, langs elven Juli 1896. Hidtil ikke fundet nordligere.

39. *B. Fellmannii* Mannh.

Sj. fundet langs Nidelven i byens nærhed.

40. *B. virens* Gyll.

Teml. alm. i Ørkedalen langs elven, ligeså på Størdalshalsen.

41. *B. bruxellense* Wesm.

Ikke sjelden.

42. *B. saxatile* Gyll.

Ikke sj. under stene og tang langs fjorden østenfor byen.

43. *B. Andreæ* F.

Alm. udbredt.

44. *B. lunatum* Duft.

Fundet i Ørkedalen og på Størdalshalsen, langs elven.

45. *B. nitidulum* Marsh. (= *rufipes* Gyll).

Sj. I flere år fundet ved Ladebækkèn på samme lokalitet.

Hidtil ikke fundet nordligere.

46. *B. bipunctatum* L.

Ikke alm. Temmelig hyppig langs bækkèn under Ladehammeren

47. *B. quadrimaculatum* L.

Alm. udbredt. Hidtil ikke fundet nordligere.

48. *B. velox* L.

Et exemplar i Ørkedalen, langs elven, Juli 1896.

49. *B. littorale* Oliv (= *paludosum* Panz).

Denne sjeldne art har jeg fundet alm. på Størdalshalsen og i Ørkedalen langs elven. Hidtil var den hertillands kun iagtaget ved Kongsvinger af Münster.

Synuchus Gyll.

50. *S. nivalis* Panz.

Sj. Af og til fundet krybende over landeveien i byens nærhed. Af Storm fundet på Stadsbygden. Hidtil ikke fundet nordligere.

Læmosthenes Bon.

51. *L. terricola* Herbst.

Et enkelt exemplar fundet Juni 1893 på en mistbænk østenfor byen. Hidtil var denne art hertillands kun fundet ved Stavanger af konservator Helliesen.

Poecilus Bon.

52. *P. coeruleus* L.

Alm. udbredt overalt. Af Storm forvexlet med *P. cupreus* L.

53. *P. lepidus* Leske.

Sj. i byens nærmeste omegn. Alm. på Størdalshalsen. Af Storm fundet i Almlien og Ørkedalen. Ikke fundet nordligere.

Pterostichus Bon.

54. *P. oblongopunctatus* F.

Teml. alm. udbredt.

55. *P. niger* Schall.

Alm. udbredt.

56. *P. nigrinus* L.

Temmelig alm.

57. *P. minor* Gyll.

Sj. 1 exemplar ved Johnsvandet Mai 1895. Ikke fundet nordligere.

58. *P. strenuus* Panz.

Ikke alm. Især i skov under mos tidligt om våren.

Amara Bon.

59. *A. aulica* Panz.

Teml. alm. udbredt.

60. *A. apricaria* Payk.

Ikke sjelden.

61. *A. ingenua* Duft.

Teml. alm. udbredt.

62. *A. bifrons* Gyll.

Teml. alm. udbredt.

63. *A. plebeja* Gyll.

Ikke sjelden.

64. *A. familiaris* Duft.

Alm. udbredt.

65. *A. eurynota* Panz.

Hist og her; ikke alm. Hidtil ikke fundet nordligere.

66. *A. lunicollis* Schiødte.

Teml. sj. Fundet af og til paa østsiden af byen.

67. *A. tibialis* Payk.

Etpar eksemplarer ved Levanger Juni 1895. Hidtil ikke fundet længere nord end til Røros.

A. brunnea og *vulgaris* i Storms fortegnelsn udgår af faunaen.

Harpalus Latr.

68. *H. pubescens* Müll. (= *ruficornis* F).

Fundet hist og her i byens omegn. Nordligste findested.

69. *H. latus* L.

Alm. udbredt. Nordligste findested.

70. *H. æneus* F.

Alm. udbredt overalt.

Dichirotrichus Duval.

71. *D. pubescens* Payk.

Ikke fundet i byens nærmeste omegn, derimod temmelig alm. i de indre dele af fjorden, i fjæren under stene og tang.

Tachycellus Seidl.

72. *T. placidus* Gyll.

Ikke sj. særlig under mos i skove.

Bradycellus Erichs.

73. *B. collaris* Payk.

Ikke sj. tidlig om våren under stene.

Dromius Bon.

74. *D. fenestratus* F.

Sj. Etpar eksemplarer i byens nærmeste omegn, tidligt om våren under bark. Hidtil ikke fundet nordligere end Bergen.

Haliplidæ.**Haliplus Latr.**75. *H. fluviatilis* Aub.

Fundet i en liden dam ved Christiansten. Teml. alm. i damme på Størdalshalsen. Nordligste findested.

76. *H. fulvus* F.

1 exemplar i Reinsvandet, Stenkjær, Juni 1896.

Dytiscidæ.**Hyphydrus Ill.**77. *H. ovatus* L.

Teml. alm. i tjern ved Johnsvandet. Hidtil ikke fundet nordligere end til Eidsvold.

Hygrotus Steph.78. *H. inæqualis* F.

Teml. alm. omkring Trondhjem. Hidtil kun fundet i det sydligste.

Deronectes Sharp.79. *D. griseo striatus* De Geer.

Etpar exemplarer i tjern ved Johnsvandet, Mai 1895.

80. *D. depressus* F.

1 exemplar i tjern ved Johnsvandet, Juni 1895. Hidtil ikke fundet nordligere end til Valdars.

Hydroporus Clair.81. *H. planus* F.

Almindelig udbredt overalt.

82. *H. tataricus* Lec.

Fundet hist og her i byens omegn.

83. *H. nigritus* F.

Fundet i byens omegn, men sj.

84. *H. palustris* F.

Alm. udbredt overalt.

85. *H. tristis* Payk

Sj. Fundet i en dam ved Christiansten.

86. *H. erythrocephalus* L.

Flere exemplarer i damme paa Gevingåsen, Mai 95.

87. *H. obscurus* Sturm.

1 exemplar i tjern ved Johnsvandet, Juni 95.

Macrodytes Thoms.

88. *M. marginalis*.

Fundet hist og her, men sj.

Acilius Leach.

89. *A. sulcatus* L.

Sj. Funden i damme østenfor byen.

90. *A. canaliculatus* Nic.

1 exemplar i en dam ved Smedstuen, Strinden. Hidtil kun fundet i det sydligste af landet.

Cymatopterus Lac.

91. *C. striatus* L.

Fundet i Ørkedalen af Storm. Nordligste findested.

Ilybius Er.

92. *I. angustior* Gyll.

Storm har taget den ret hyppigt i Ørkedalen. *I. guttiger* i Storms. fortegnelse er denne art.

93. *I. fuliginosus* F.

Hist og her i byens omegn.

Agabus Leach.

94. *A. bipustulatus* L.

Alm. udbredt overalt.

95. *A. congener* Payk.

Ikke alm.

96. *A. guttatus* Payk.

Alm. udbredt.

97. *A. maculatus* L.

Hist og her i byens omegn. Alm. i Reinsvandet ved Stenkjær.

98. *A. arcticus* Payk

2 exemplarer i tjern ved Johnsvandet, Mai 95.

Gyridæ.**Gyrinus Geofr.**99. *G. minutus* F.

Alm. i tjern ved Johnsvandet. Ligeså i tjern paa Fondfjeldet, Meraker.

100. *G. marinus* Gyll.

Forekomst som hos forrige art.

Hydrophilidæ.**Hydrobius Leach.**101. *H. fuscipes* L.

Alm. udbredt overalt.

Philydrus Sol.102. *Ph. melanocephalus* L.

Teml. alm. Hidtil kun fundet i det sydlige.

103. *Ph. minutus* F.

Fundet etpar gange i byens omegn. Denne art er heller ikke tidligere fundet udenfor det sydlige.

Anacæna Thoms.104. *A. globulus* Payk.

Teml. alm. i byens omegn. Hidtil ikke fundet nordligere end til Gudbrandsdalen.

Laccobius Er.105. *L. bipunctatus* F.

Ikke sj. i damme ved Johnsvandet. Hidtil blot fundet i det sydligste af landet.

Limnebius Leach.106. *L. truncatellus* Thun.

Fundet af og til østenfor byen.

Chætarthria Steph.107. *Ch. seminulum* Payk.

1 exemplar ved Johnsvandet Mai 1895.

Cercyon Leach.108. *C. littoralis* L.

Alm. i fjæren under tang.

109. *C. depressus* Steph.

Sammen med foregående, men sjeldnere.

110. *C. lateralis* Marsh.

Teml. sj. Hidtil kun fundet i det sydligste.

111. *C. pygmæus* Ill.

Ikke sj. i hestegjødse. Hidtil kun fundet i det sydlige.

112. *C. flavipes* F.

Teml. sj.

113. *C. quisquilius* L.

Ikke sj. i byens omegn. Nordligste findested.

114. *C. centrimaculatus* Sturm.

Sj. Hidtil kun fundet ved Christiania.

115. *C. granarius* Er.

Meget sj. Hidtil kun fundet i det sydligste.

116. *C. unipunctatus* L.

Alm. udbredt.

117. *melanocephalus* L.

Alm. udbredt.

118. *C. hæmorrhoidalis* F.

Ligeledes alm. udbredt overalt.

Cryptopleurum Muls.

119. *C. atomarium* Oliv.

Alm. udbredt.

Sphæridium F.

120. *S. scarabæoides* L.

Med undtagelse af byens nærmeste omegn, hvor den er sjelden, er den tml. alm.

Helophorus F.

121. *H. aquaticus* L.

Alm. udbredt overalt. Hidtil ikke fundet nordligere.

122. *H. planicollis* Thoms.

Sjeldnere end foregående art. Hidtil kun fundet i det sydlige.

123. *H. griseus* Herbst.

Temmelig alm. Heller ikke fundet nordligere.

124. *H. glacialis* Villa.

1 enkelt exemplar østenfor byen, Juni 1896.

Hydræna Kugelann.

125. *H. riparia* Kug.

Fundet hist og her i byens omegn, men ikke alm. Flere eksemplarer ved Reinsvandet, Stenkjær, September 1896. Hidtil ikke fundet nordligere end til Telemarken.

Parnidæ.

Parnus F.

126. *P. prolifericornis* F.

Ét par eksemplarer østenfor byen. Ligeledes fundet på Størdals-halsen. Nordligste hidtil kjendte findested er Hitterdal.

Heteroceridæ.

Heterocerus F.

127. *H. lævigatus* Panz.

1 exemplar på Størdals-halsen, Juli 1896. Hidtil blot fundet i det sydligste af landet.

(Forts.).